N° 83. A°. 1833.

DONDERDAG DEN 17den OCTOBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

Den 16 October 1833.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen van den 11 dezer, N°. 1167/1089, en van den 15 dezer, N°. 1180/1102, zijn tot *dienaren der Justitie*, alhier, benoemd en aangesteld: ANTONIE BASSIE, en JEAN BAPTISTE HELLEN.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, den 4 Augustus.

In de Fransche Dagbladen leest men de volgende bijzonderheden:

Om naar alle de bijeenkomsten te oordeelen, welke onze Minister van Buitenlandsche Zaken dagelijks met den Spaanschen Ambassadeur heeft, staat de Portugesche kwestie op het punt van door de Diplomatie beslecht te worden, en het Fransche Gouvernement schijnt het besluit genomen te hebben, in deze zaak te interveniëren om des te spoediger de geschillen te eindigen, welke tusschen de broeders van het Huis van *Braganza* bestaan. — Niettemin zoude het besluit van ons Gouvernement wel te laat kunnen zijn, en misschien, wanneer het zal meenen regt tot handelen te hebben, zal het geen tijd meer zijn.

Men verzekert ons dat de diplomatische interventie door het Gouvernement van *Ferdinand* met aandrang gevraagd is als het eenige middel om eene revolutie in Spanje voor te komen. Onze Gezant te Madrid, de Graaf *de Rayneval*, heeft zich altijd tegen dit ontwerp verzet, zoowel in zijne bijeenkomsten met den Spaanschen Minister als in zijne nota's aan den Heer *de Broglie*. Deze volharding schijnt dan ook de reden van de ongenade van den Heer *de Rayneval* geweest te zijn, welke staat vervangen te worden door den Heer de *la Rochefoucault*, welke uitgebreide volmagt hebben zal, om met *Ferdinand* en zijnen Neef te onderhandelen om de Portugesche kwestie tot een einde te brengen.

Uit Hamburg schrijft men van den 15 Julij: »Onlangs is hier het Schip *Syden*, Kapitein BURD, met eene lading van verscheidene duizenden kisten Thee, Bamboes, enz., aangekomen. Deze zeer groote koopvaarder is voor 74 stukken geboord, doch voert er thans 37. — De geheele manschap daarvan, die 85 koppen telt, bestaat uit Japannezen met lange snorrebaarden. Sedert de Britsche Oost-Indische Compagnie haren alleenhandel op Indie verloren heeft, zijn hier van tijd vele groote schepen aangekomen, waarvan de manschap uit Maleyers, Chinezen en andere bewoners van Oostelijk Azie of van de Australische eilanden bestond; maar Japannezen had men te Hamburg nog niet gezien."

De *Oostenrijksche Beobachter* behelst de volgende berigten uit Konstantinopel, dd. 10 Julij:

Op den 29 Junij verordende de Russische buitengewone Gezant, Opperbevelhebber der Russische strijdkrachten in den Bosphorus, Graaf *Orloff*, op des Sultans verlangen, in het kamp van Chunkiar-Iskelessi eene groote wapenschouw, welke door Z. H., vergezeld door den Seraskiër en de beide Achmed-Pacha's, benevens den Kapudan-Pacha en de meeste Groot-Dignitarissen des Rijks werd bijgewoond. De Gezanten van Oostenrijk, Rusland, Groot-Brittannie, Frankrijk en Pruissen, bekwamen van wege den Grooten Heer eene uitdrukkelijke uitnoodiging, om bij deze revue tegenwoordig te zijn. De evolutien der Russische batailjons, die in het vuur exerceerden, en dezelven met bijzondere juistheid en snelheid uitvoerden, verschaften den Grooten Heer een zigtbaar genoegen, hetwelk hij ook herhaalde malen te kennen gaf. Gedurende deze wapenschouw waren, behalve de op de weidegronden exerceerden batailjons, alle de Russische troepen op de heuvelhoogten geposteerd, hetwelk een schilderachtig schoon tafereel opleverde. Na de groote manoevres werd andermaal revue over de voorbij defilerende troepen gehouden, en de Groote Heer vervoegde zich eindelijk in een aldaar zich bevindend lustslot, werwaarts hij aanvankelijk den Graaf *Orloff* tot zich noodigde, hem zijne tevredenheid en erkentelijkheid in de meest welwillende uitdrukkingen betuigde, en vervolgens alle bij de revue tegenwoordige Gezanten binnen deed geleiden, bij welke gelegenheid Zijne Hoogheid naar de wijze der Europesche Monarchen cercle hield, — een in de geschiedenis van het Ottomanische Rijk tot dusverre ongehoord voorval. Z. H. betuigde hare vreugde over de eenheid der bedoelingen, welke onder de Mogendheden met opzigt tot de Hooge Porte heerschten, en gaf haren wensch te kennen, dat deze vriendschappelijke betrekkingen onveranderlijk dezelfden mogten blijven. Te dezer gelegenheid overhandigde de Sultan den K. K. Gezant Baron *von Sturmer*, eene voor Z. K. H. den Kroonprins van Beijeren bestemde kostbare en prachtvol met edele gesteenten omzette *Gouden Snuifdoos*, op welke des Sultans portret was ingevat, met verzoek dezelve aan Z. K. H. te willen bezorgen, vermits zij voor zijn vertrek niet had kunnen gereed zijn. — Den 5 Julij des avonds werd eene feestplegtigheid op de Aziatische kust volvoerd, om een gedenkstuk, hetwelk tot herinnering aan het in den Bosphorus tegenwoordig zijn der Russische troepen werd opgerigt, in te wijden. Dit gedenkstuk bestaat uit een groot rotsstuk, wegende ongeveer 30,000 pond, hetwelk ettelijke dagen te voren van Bataliman naar Chunkia-Iskelessi vervoerd en op eene het Russische leger beheerschende terrein-hoogte geplaatst was geworden. Op dit rotsstuk zal de dagteekening gegrift worden van het vertrek der Russische troepen uit den Bosphorus. Den 6 Julij kwam de Kapitein der Garde en Adjudant des Keizers van Rusland, Baron *von Lieven*, die van wege den Graaf *Orloff* naar Klein-Azie afgezonden was, om met eigen oog zich van den aftogt van *Ibrahim*-Pacha over den Taurus te overtuigen, in deze hoofdstad aan, en bragt het berigt mede, dat deze aftogt was bewerkstelligd geworden. Op den volgenden dag maakte Graaf *Orloff* deze omstandigheden aan de Porte in eene officieele nota bekend, in welke hij op den onmiddelijken terugtocht der Russische troepen aandrong, indien Z. H. dezelve niet meer noodig had.

DUITSCHLAND.

MUNCHEN, den 4 Augustus.

De geheimraad van legatie *Eischhorn*, de ziel der groote Pruissische tol- en handelvereeniging, is te dier zaak van Berlijn alhier aangekomen, om de laatste hinderpalen tegen de bekrachtiging van het in Maart gesloten handelsverdrag uit den weg te ruimen. Naar men verneemt zoude Pruissen in wijzigingen hebben toegestemd, welke het vooruitzigt openen op eene groote uitbreiding van dit handelsgebied en eenen waarlijk Duitschen geest vooruitstellen.

Het berigt, door eenige dagbladen verspreid, als of tusschen Beijeren en de met hetzelve verbonden naburen, Saxen en Wurtemberg, mitsgaders de Groot-Hertoglijke en Hertoglijke Saksische Huizen, een Handelsverdrag zoude gesloten zijn met Oostenrijk, schijnt zich niet te bevestigen.

Baden, hetwelk boven alles deszelfs verhouding tot Frankrijk voor oogen heeft, schijnt thans zeer tot een Duitschen handelsverdrag genegen te zijn en tevens bezield met de overtuiging, dat de groote behoefte aan eene ware vrijheid in het binnenlandsche verkeer en aan eene opregte waarlijk wederkeerige vereeniging, niet andermaal op den langen baan geschoven of slechts met betrekking tot punten van ondergeschikt belang beslecht en in de hoofdzaak weder ter zijde gesteld mag worden.

De *Welt-und Staatsbote*, berigt uit Straatsburg:

De rijke bankier *Ratisbonne*, vermaagschapt met het bankiershuis van *Oppenheim* te Keulen, is door den Koning tot Adjunct-Maire aangesteld geworden. Hij is van den Israëlitischen godsdienst, en dit is de eerste maal, dat een belijder van denzelven in ons stedelijk bestuur beroepen wordt. Onder de restauratie zoude dit zeker niet gebeurd zijn. De benoeming van den Heer *Ratisbonne* heeft (zijne voortreffelijke hoedanigheden daargelaten) niet slechts als een bewijs van verdraagzaamheid, maar ook van gelijkstelling van politieke regten, veel vreugde veroorzaakt. Terwijl men in andere landen vóór en tegen de emancipatie der Joden strijdt, hebben wij de gelegenheid, de heerlijke vruchten van dezelve bij ons te bemerken, de geestontwikkeling bij de Joden staat zeker vooraan, en in alle standen hebben wij Israëliten, die zich evenzeer door vlijt, als door geschiktheid en een vlekkeloos gedrag, kenschetsen.

De *Münchener Zeitung* behelst een berigt van het geboortefeest van Koning *Otto* van Griekenland, hetwelk te Nauplia onlangs plaats had op eene wijze, waarvan op den Griekschen grond bijna geen voorbeeld bestaat. Het prachtigste gedeelte daarvan was het spiegelgevecht, hetwelk in de golf tusschen Grieksche en Turksche schepen vertoond werd, en hetwelk eene levendige, geschiedkundige schilderij van den zeeslag bij Samos daarstelde. De Turksche schepen waren metterdaad alleen zoodanige, welke de Grieken van de Turken in de haven van Samos weggenomen hadden. Deze schepen begaven zich eindelijk op de vlugt, nadat drie derzelve in brand geschoten waren; zij worden door eenen Griekschen brander vervolgd en deze springt eindelijk met het laatste der vlugtenten schepen in de lucht.

GROOT-BRITTANNIEN.

LONDEN, den 5 Augustus.

Eindelijk hebben wij het heugelijke berigt ontvangen, dat *Villa-Flor*, de dappere Hertog van *Terceira*, Lissabon den 24sten Julij binnengerukt is, na een gevecht met *Telles Jordao*, welke hem aan het hoofd van 6,000 man, omtrent de geheele Miguellistische magt, aan den zuidkant van *Lissabon* weêrstand geboden had. De Opperbevelhebber der Koningin had niet meer dan 1,500 man linietroepen bij zich, met welke hij van *St. Ubes* op den 22sten gemarcheerd was, en den volgenden dag *Jordao* op den linker-oever van den *Taag* ontmoetende, leverde hij dezen terstond slag. De Miguellisten, niettegenstaande de ongelijkheid der strijdkrachten, werden geheel verslagen en velen van hen in de rivier gejaagd. *Jordao* zelf werd op de kade aan de waterzijde gedood. De Hertog van *Cadaval* ontruimde *Lissabon* met het Miguellistische garnisoen in den nacht van den 23sten, en de inwoners, alzoo van dezen druk bevrijd, openden de gevangenissen en schonken de vrijheid aan omtrent 5,000 meestal om staatkundige misdaden gedetineerd. Vervolgens proclameerden zij H. M. Donna *Maria* en constitueerden zich tot eene Nationale Garde. Het verdient opmerking, dat tot op dat oogenblik geen enkele soldaat van het leger van *Villa-Flor* den *Taag* overgetrokken was, en dat geen van *Napier's* schepen binnen het bereik van *Lissabon* gezien was. Deze verklaring ten behoeve der Koningin was dus geheel vrijwillig. Er werd echter in den morgen van den 24sten door de inwoners eene mededeeling aan den Hertog van *Terceira* gedaan. De vlag der koningin werd op de Citadel geheschen, en naderhand die van Engeland, welke met 21 kanonschoten begroet werd, welken groet de Admiraal *Parker* en de Engelsche oorlogschepen aan den koninklijken Standaard van Portugal beantwoordden. *Terceira* rukte den 24sten de stad binnen. Op den 25sten stevende *Napier* met *Palmella* aan boord van het vlagschip, de rivier op. De Hertog van *Terceira* nam het bevel der stad en onderhoorige forten op zich.

Vele deserteurs (zeggen de depêches) kwamen nog steeds van het nog overblijvende gedeelte van Don *Miguel's* leger aan, hetwelk in de rigting der *Douro* vlugtte. Ziedaar den hoofdinhoud der van *Lissabon* ontvangene berigten tot den avond van den 28sten welke twee belangrijke daadzaken vaststellen, 1°. dat de hoofdstad des Koningrijks, ter zee en te land krachtig verdedigd, in het rustige bezit der wettige Koningin van Portugal is; 2°. dat de eerste handeling der inwoners, na hunne verlossing van Don *Miguel's* bezitting, van hunne ondubbelzinnige gehechtheid aan de Koningin getuigt.

De *Times* deelt de volgende tijdingen mede uit Oporto:

»De Miguellisten hebben den 25sten, wel niet onder het onmiddellijk opperbevel van den Maarschalk *de Bourmont*, maar toch volgens zijnen raad en zijne voorschriften, algemeenen aanval op Oporto gedaan. De Maarschalk had zijn voornemen te kennen gegeven, om dien dag in de stad het middagmaal te houden. De Miguellisten zijn in de stad doorgedrongen, doch, na eene vreesselijke slagting en met verlies van 1400 man weder daaruit verdreven. Het verlies aan de zijde van Don *Pedro* bestond uit 700 man, waaronder de dappere Kolonel *Cotter*, die door een verloren schot, na de hitte des gevechts, sneuvelde. Een regement kavallerie van Don *Miguel* werd nagenoeg geheel afgesneden.

Den 26sten kwam de tijding van het overgaan van Lissabon te Oporto aan. In een buitengewoon nommer van het regerings blad dier stad werd daaromtrent de navolgende brief van den Hertog *van Palmella* aan den Heer *Xavier*, een der ministers van Don *Pedro*, medegedeeld:

»*Aan boord van het Admiraalschip, in den mond van den Taag, den 24sten Julij* 1833.''

»Ik ben gelukkig genoeg van aan Uwe Excellentie het roemrijke nieuws van het binnenrukken der troepen van de Koningin te Lissabon te kunnen aankondigen. Dit heeft plaats gehad na een gevecht op den linkeroever van den Taag, waarbij de Hertog *van Terceira* de vijandelijke krijgsbenden, onder het bevel van *Telles Jordao*, geheel heeft verslagen.

»Om aan Uwe Excellentie deze hoogstgewigtige tijding geen oogenblik te onthouden, zendt de Admiraal met den meesten spoed eene stoomboot af, en ik heb dan ook enkel den tijd, om deze weinige regels te schrijven, en er nog bij te voegen, dat het smaldeel op dit oogenblik, onder eereschoten van het fort St. Juliaan, voor Lissabon komt, en dat de roemrijke standaard van de Koningin nu van het kasteel van St. George wappert.

»Het overschot van de troepen der opstandelingen, die nog in staat zijn geweest zich te vereenigen, is naar Campo-Grande getrokken, en rigt zijnen togt, naar ik veronderstel, op Cabeça.

»Ik verzeker Uwe Excellentie, dat ik meer dan ooit voornemens ben, om alle mijne krachten in te spannen, ten einde aan het bijzondere vertrouwen, dat Zijne Majesteit in mij gesteld heeft, te beantwoorden; maar ik kan toch niet nalaten, om op de spoedige overeenkomst van dien doorluchtigen Vorst aan te dringen, opdat hij mij van eenen last moge ontheffen, die mijne krachten zoo ver te boven gaat.

»*De Hertog* VAN PALMELLA,''

»Nog in den avond van den 26sten verliet Don *Pedro* Oporto en scheepte zich te St. Joao da Foz aan boord van de stoomboot *Britannia* in, ten einde regtstreeks naar Lissabon te vertrekken. Hij was door verscheiden zijner Ministers en een gevolg van omstreeks 50 personen vergezeld. Vooraf had hij het Opperbevel te Oporto, zoo wel in burgerlijke als militaire zaken, aan den Generaal *Saldanha* toevertrouwd.

»Tot den 27sten des avonds had de Maarschalk *de Bourmont* geenen nieuwen aanval op Oporto laten doen. Men zag uit die stad Miguellistische troepen naar den zuidelijken oever van den Dauro oversteken, en maakte daaruit op, dat het beleg van Oporto zou opgebroken worden. In allen geval meende men in die stad, dat de vijandelijke krijgsmagt, die reeds met de tijdingen uit Lissabon bekend moest zijn, en zoo kort te voren een gevoelig verlies geleden had, weinige neiging zou gevoelen, om eenen nieuwen aanval tegen Oporto te wagen.''

Behalve deze verschillende berigten, vindt men in de *Londensche bladen* nog verscheidene brieven uit Lissabon en Oporto, waaruit onder anderen blijkt, dat het gepeupel der eerstgenoemde hoofdstad zich, in den vroegen ochtend van den 24sten, bij het opbreken der gevangenissen aan buitensporigheden heeft schuldig gemaakt, en dat sommige lieden daarbij vermoord zijn geworden. Sedert was de rust in die hoofdstad hersteld. De aanval op Oporto heeft den 25sten van den vroegen ochtend tot op den middag geduurd. In den omtrek van Lordello is het hevigst gestreden. Verscheidene Officieren der Miguellisten zijn gesneuveld, en men wilde zelfs weten, dat de oudste zoon van den Maarschalk *de Bourmont* daaronder behoorde, terwijl zijn tweede zoon gevaarlijk gekwetst zou zijn.

Als onder dagteekening van den eersten dezer, van eenen bijzonderen Correspondent te Plymouth ontvangen, deelt de *Times* wijders nog de volgende stukken mede:

»PROCLAMATIE VAN DEN HERTOG VAN TERCEIRA.''

»*Lissabon den 24sten Julij.*

»*Inwoners van Lissabon!*

De afdeeling van het bevrijdend leger, het bevel over hetwelk het Zijne Keizerlijke Majesteit den Hertog *van Braganza*, Regent *in naam der Koningin*, behaagd heeft mij toe te vertrouwen, in enkele doel uwer bevrijding, in de provinciën ten zuiden van den Taag doorgetrokken en tot op den oever van deze rivier verschenen, ten einde de Vaan der Koningin en der Vrijheid voor U te doen wapperen. Maar deze vaan, onder welker schaduw de getrouwe handhavers van troon en charter, bescherming kwamen zoeken, zoo in de vervolgingen der ballingschap als te midden van het gevecht, was nimmer het teeken des oorlogs en der wraak, maar dat des vredes, der eensgezindheid en der verzoeking van het vereenigd Portugeesch gezin, dat der goedertierenheid en der vergiffenis voor misleiden en ongelukkigen. Derhalve, *inwoners van Lissabon*, zijn order, eerbied voor de regten van een ieder, de rust en vrede der hoofdstad, hetgeen ik van U verwacht en vordert. Ik heb maatregelen genomen en zal dezelve blijven nemen tot uwe regelmatige wapening, door het herstellen derzelfde korpsen, die eenmaal de steun der Koningin en van het charter zijn geweest. Deze en anderen, die ik insgelijks onverwijld zal organiseren, zullen U de gelegenheid verschaffen, om deel te nemen aan den roem van het herstellen der Natie en het handhaven van de orde en van de rust Uwer gemoederen.

»*De Hertog* VAN TERCEIRA.''

»*Hoofdkwartier te Lissabon, den 24sten Julij.*''

ACTE VAN UITROEPING.

»*Lissabon den 24sten Julij.*

»Op den 24 Julij heeft het volk, in groote menigte, vrij van allen — in of uitwendigen invloed, zonder dwang, zijnde de stad door de troepen verlaten, in de raadzaal van deze edele en getrouwe stad van Lissabon vergaderd, uit eigen en vrijen wil, en met eene dus verre nimmer gehoorde eenstemmigheid, Vrouwe Donna *Maria II*, Dochter van den onsterfelijken *Pedro IV*, voor welke het volk gereed is den laatsten druppel bloeds te storten, zoo als alle getrouwe Portugezen ten allen tijde gereed zijn zulks voor hunnen wettigen Souverein te doen, uitgeroepen en verklaard voor deszelfs wettige Koningin, en ten einde hiervan zoude blijken, is de tegenwoordige akte opgemaakt, en door alle aanwezigen onderteekend.''

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de Erven J. BRINK.